

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

70. ÅRGANG

23. AUGUST 1958

A V I N N H O L D E T :

VESTENS SELVDØD ELLER OVERLEVING? - HELIGE UN-
GARSKE STATSSYMBOLER - BLIKK PÅ TIDEN - VERDENS
NORDLIGSTE KATOLSK KIRKE INNVIET I HAMMERFEST -
DJEVELEN HAR ORDET - NORDISK SOMMERKOLE I
SYLLING - UTLANDET

NESTE NUMMER KOMMER 6. SEPTEMBER 1958.

NR

16

ALLE ABONNENTER

som ikke har betalt kontingenten enda for i år, kr. 18.—, bes vennligst gjøre det snarest. Innbetalingskort ble tilsendt i begynnelsen av året.

ST. OLAVS EKSP.,

Akersv. 5 - Oslo.
Postgirokonto nr. 159 86.

HAR NOEN

et værelse for min nevø, student ved Norges Veterinærhøgskole fra september.
Martha Østensvig,
Kirkvn. 57.
Tlf. 46 55 89.

BARNAS BØNNEBOK

Innbundet i granitol: rødt, grønt, blått.

Kr. 6.—.

Fås kjøpt bare på St. Josephs Institutt,
Akersveien 4, Oslo.

Ved forsendelse betaler kjøperen
porto.

FYRINGSOLJE brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
Marias Minde
St. Franciskussøstre-
nes Moderhus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss
St. Magnus Kirke
St. Magnus presteg.
St. Olavs Kirke,
Bispegården

Oslo

Bergen

Lillestrøm

Trondheim

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225 («Stella Maris» ring Mandal 1145)	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, IIa, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

BØKER OM LOURDES:

BERNADETTE - det praktfulle billedverk
av von Matt og Trochu, igjen på
lager. - 1b. kr. 48.30.

FRANZ WERFEL: Sangen om Bernadette,
norsk utgave, to bind innb. i skinn.
Kr. 31.20.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo.
Tlf. 42 37 43.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 3. september: Andakt i St. Jo-
sephs Kapell kl. 19.30.
Deretter samvær i foreningslokalet.
Kåseri av Mrs. Stuyt fra England.
(Tolk.)
Søndag 7. september: Felleskommunion.

BØNNENS APOSTOLAT:

AUGUST: Erkjennelse av usannheten og
faren i marxismen. - Sant kristenliv
i Nigeria.

SEPTEMBER: Anerkjennelse av Guds
navn og Guds lov i de internasjonale
råd. - Mer kjennskap til Kristus hos
de studerende i Asia og Afrika.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 24. AUGUST, 13. s. etter
Pinse: Apostelen Bartolomeus. Ep. I.
Kor. 12, 27—31. Ev. Luk. 6, 12—19.
— Biskopen av Oslos vigselssdag. Man-
dag: Ludvig, konge, bekj. Tirsdag: Ferial-
dag. Onsdag: Josef Calasancius, bekj.
Torsdag: Augustin, bisk., bekj., kirke-
lærer. Fredag: Johannes Døperens hals-
hugging. Lørdag: Rosa, jomfru.
SØNDAG 31. AUGUST, 14. s. etter
Pinse. Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Matt.
6, 24—33. Mandag: Ferialdag. Tirsdag:
Stefan, konge, bekj. Onsdag: Pius X,
pave, bekj. Torsdag: Ferialdag. Fredag:
Laurentius Justinianus, bisk., bekj. Lør-
dag: Marias lørdagsmesse.
SØNDAG 7. SEPTEMBER, 15. s. etter
Pinse: Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10.
Ev. Luk. 7, 11—16.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Vestens selvdød eller overleving?

En munks syn

Det verste onde i verden er ikke de forfordeltes fattigdom, men garantistenes mangel på klarsyn. Ulykken er at Vesten ikke vil forstå, og later til ikke å kunne forstå. Vesten er låst fast i begreper som hører fortiden til, enten det dreier seg direkte om kolonispørsmål eller om økonomiske doktriner og systemer som ikke lenger er aktuelle når det gjelder de underutviklede folks behov og ønsker.

Den vestlige verden er først og fremst optatt med å bevare eller øke sine aktiva, og viser seg ute av stand til å forstå verdenskonjunkturen. Den tenker bare på sitt forsvar, mens det det gjelder er fremgangen for hele menneskeheten. Bundet som den er til profittens trange økonomiske perspektiver, ser den ikke de krav som en universell samfunnsøkonomi fører med seg, og som konkurrenten — kommunismen — i alle fall bekrefter i prinsippet. Forsvaret mot kommunismen er blitt en besettelse; den forstår ikke at kommunismen ikke kan overvinnes med våpen. Den kan bare overvinnes ved den økonomiske makts og den vestlige kulturs «gjenomvendelse» til den totale menneskehets tjeneste. Vesten tenker på militære allianser og strategiske forsyninger når det er uomgjengelig nødvendig å tenke på oppriktig og broderlig samarbeide. Og videre: Mens det gjelder å løsrive seg fra det som er i øyeblikket for å forstå og orientere verdensutviklingen på lengere sikt, er Vesten opptatt med dag for dag å reparere på de skadene som oppstår i dens slitte mekanisme.

Vesten er ikke lenger med på å skape sivilisasjon i det øyeblikk en ny sivilisasjonstype melder sin ankomst — en sivilisasjon som bare kan være universell, og som de internasjonale menneskerettserklæringer dessuten allerede har trukket opp prinsippene for. Mens alt burde gjøres for å sette folkene i stand til å praktisere disse rettigheter, knusler Vesten med utilstrekkelige hjelpeprogrammer. Ja, den er ikke engang i stand til å løse sine egne hjemlige proble-

Utdrag fra en bok av dominikanerpater Lebreton som nylig er utkommet på det franske forlaget Editions Ouvrières et Economie et Humanisme, med tittelen «Suicide ou Survie de l'Occident?» (Vestens selvmord eller overleving?), og gjengitt i Informations catholiques internationales.

mer, som bunner i for stor forskjell på livsvilkårene eller rasespørsmål. Den hjelper de fattige land ved å forklare for de privilegerte befolkninger at det dreier seg om deres interesser eller prestisje.

Faktisk er Vesten i fare for å utsette seg selv i og med en slik kortsynthet. Den begriper ikke at den bare kan bestå hvis den gjør seg til «Vesten uten grenser». Men det ville kreve at den forandrer sitt perspektiv som hovedsakelig er konsentrert om den selv, til et brorskapets perspektiv som omfatter hele menneskeheten. Problemet er i bunn og grunn et spørsmål om en omveltning av verdiene som kan føre til en ny oppfatning av verden og nye måter når det gjelder forbindelsene mellom folkene (om det også er de kommunistiske folk).

Det tragiske er at Vesten har forkastet den verdiskala som kristendommen hadde gitt den, men som i dag fremdeles er den som kan oppvekke en ny sivilisasjon. Etter denne verdiskala blir den menneskelige person ansett etter hva den er i seg selv, sin aktuelle og potensielle verdi. Det kan derfor ikke under noe som helst påskudd bli spørsmål om underkastelse, men om utvikling til frie mennesker som er befridd fra elendighet og satt i stand til bevisst å velge hva de vil gjøre med sitt liv. Vesten som foregir å være en forkjemper for friheten, lar friheten bli underkastet et økonomisk regime som misbruker den. Kampanjen for friheten overgir verden til den økonomiske mekanismes determinisme som blir brukt av finansketser til å slå benene vekk under selve prinsippet for det frie initiativ, som de ikke desto mindre stadig gjør krav på. Vestens materialisme nedverdiger privilegerte mennesker til spekulanter og ikke-privilegerte blir til tiggere eller misbrukte individer.

Respekten for de såkalte underutviklede fra dem som anser seg for å høre med til de utviklede, er i virkeligheten en sjelden foreteelse, endog når det dreier seg om en rent negativ respekt som ikke vil de andre noe vondt. Men positivt å ville dem noe godt og ta hensyn til alle de faktorer som betinger det, synes nærmest å være naive drømmerier.

ET SIVILISASJONSSURROGAT

Det hell som den vestlige verdens folk har hatt med hensyn til sin levestandard, har likevel kastet verden ut i lysten til å ha mer, langt mer enn i ønsket om å «være mer». Den adgang til å kunne nyte overflødige goder som menneskene i Vesten kan skaffe seg, blir gradvis det dominerende ønske og mål for folkemengder som enda er underernærte. I stedet for å dirigere produksjonen og utvekslingen av varer slik at de aller fleste kan sikres det nødvendige til livets opphold, favoriserer politikerne de brede befolkningslags adgang til velvære og luksus med den følge at begjæret etter mer stadig vokser.

Den sivilisasjon som kan kalles «ha mer», har bevirket en umettelig lyst hos alle mennesker, og resultatet blir stadig voksende vanskeligheter som plutselig kan slå ut i revolter. En slik sivilisasjon er bare et surrogat fullt av farlige motsetningsforhold.

Den sivilisasjonsform som må søkes realisert er «å være mer», samtidig som de materielle goder blir fordelt rettferdig. Det å «være mer» er ikke bare en virkning av å ha. Når livets opphold og den menneskelige verdighet er sikret, blir det konstante begjæret etter mer et tegn på gjerrighet.

Det dypestliggende onde er altså mangel på klar-syn snarere enn mangel på materielle goder i verden: Manglende bevissthet hos teknisk langt fremskredne folk og deres ledere om en verden som aldri blir hva den var i går; manglende bevissthet også hos folk som hungrer etter utvikling, men som har hatt dårlige rådgivere såvel fra Vest som fra Øst, og ikke klart kan fatte betingelsene for en harmonisk utvikling.

Det nye perspektiv som forlanges av Vesten for at den skal overleve, betyr en radikal forandring. Hvis Vesten ikke greier det, vil den bare fortsette å slå fra seg i serier og stadig forverre tilstanden. Maktesløs som den blir når det gjelder å realisere sin egen enhet, kommer den til å bli enda mer maktesløs i arbeidet med å organisere verdensfreden sammen med folk som trenger Vestens hjelp til det.

Absolutt oppriktighet på alle områder er uomgjengelig nødvendig for at de folk som mangler tillit ikke lenger skal få inntrykk av at de ikke tas alvorlig, og for at de velstående land kan forstå at tidspunktet for småskårne egoistiske spekulasjoner er forbi. Tidspunktet nærmer seg da det for disse sistes vedkommende ikke lenger vil dreie seg om å miste *noe*, men å miste *alt*. Å miste litt i dag, det er å stille seg i menneskehetens tjeneste med alle disponible ressurser. I virkeligheten er det å vokse menneskelig sett fordi det er et svar på den angstfylte appell fra menneskeheten. Å miste alt, det er å hope opp så meget hat og så megen skuffelse hos de dårligstilte folk at de av fortvilelse overgir seg til anarki eller diktatur i sine egne land og dermed til de mest hasardiøse konflikter.

Skal Vesten overleve krisen, kreves det at Vesten gjør seg avholdt, ikke bare fordi den selv har lært å holde av andre, men også fordi den viser at den er i stand til å hjelpe menneskeheten til å overvinne sine materielle vanskeligheter rent teknisk sett, og virkelig gå inn for solidariske fremtidsperspektiver.

ET GIGANTISK VERK

Hovedsaken er at det skjer en omstilling til universalismen. Vesten er fremdeles i besittelse av spirene til den fordi kristendommen har gitt klar beskjed om etikkens grunnsetninger og krever en aktiv respekt for enhver menneskelig person samtidig som den har læren om det felles vel og solidariteten med alle mennesker. Den universelle solidaritet er i dag blitt så opplagt at hvis Vesten av grunner som kan tilskrives griskhet og kortsiktige interesser eller simpelthen åndelig dovenskap, nekter å tillempe seg dette på en avgjørende måte såvel i ord som i gjerning, er den vestlige verdens sivilisasjon fortapt. Maktteknikken som den utvilsomt vil forsøke å bruke, kan bare forverre et onde som aldri vil kunne helbredes ved tvangsforanstaltninger uten kjærlighet.

En harmonisering av utviklingen i verdensmålestokk er det vanskeligste og mest gigantiske arbeide som menneskeheten noensinne har hatt å utføre. Selv de mest klartseende regjeringssjefer vil ikke kunne greie det alene. Det blir nødvendig med folkeviljen, og folkene må få lyst og forståelse for det gjennom sosial opplysningsvirksomhet. Ja, det synes som om de krefter dette ville utløse kunne bli virkelighet meget hurtig, bare det ble gitt en objektiv fremstilling av verdenskongjunktoren hos alle mennesker på jorden som har god vilje.

Hellige ungarske statssymboler

Våren 1945 holdt sitt første inntog i landet. Sneen smeltet på bakkene rundt Mattsee, en landsby vel to mil syd for Salzburg. Isen på de tre vannene i nærheten var ikke lenger å stole på, men den lå enda. Langt fra de store trafikkårer lå landsbyen og omlandet utenfor øyeblikkets verdenshistoriske hendelser, og det så ikke ut til at krigens siste dramatiske uker skulle bringe noen forandring i det.

En dag stanset en stor, flott bil utenfor gjestgiveriet «Seewirt». Det var ungarere i uniform som kom med den. Hele følget utgjorde 19 personer. De installerte seg på værelsene 26 og 27 i gjestgiveriet. En ungarsk soldat sto vakt foran dørene. Barn og voksne i Mattsee fulgte nøye med, og om nysgjerrigheten forble taus, så var den ikke mindre aktepågivende for det.

De spurte seg derfor også hva for slags last den strengt bevoktede lastebilen hadde brakt med, og som raskt men meget forsiktig var blitt ført inn i hotellet under ledelse av en ungarsk oberst.

En aften banket en ungarsk oberst på ved prestegården til kannik Anton Strasser. Det viste seg at offiseren var i en hard samvittighetskonflikt. «Jeg har avlagt ed på», sa han til den gamle sognepresten, «å bevare hemmeligheten om de klenodier som vi har reddet ut av Ungarn. Men jeg ser at jeg ikke lenger kan trygge skatten slik som mine ordre foreskriver det.»

Den nervøse obersten ønsket at den gamle sogneprest skulle overta hans verv. Sammen gikk de to menn en stund omkring i prestegården. Offiseren så på murveggene og konstaterte med tilfredshet at huset som er bygget på keiserinne Maria Theresias tid (1740—80) fremdeles var i meget god stand. Plutselig bøyde han seg over en sofa som sto i et hjørne på prestens kontor, målte både høyden og bredden og lengden på den og sa: «Herr sogneprest, bedre sted finner vi ikke. Bevar her den kostbareste skatt det ungarske folket eier og hold på hemmeligheten inntil De en dag kan gi disse relikvier tilbake til den lovlige ungarske regjering.»

Tause ga den ungarske offiseren og den østerrikske sognepresten hverandre hånden, seglet på den hemmelighet som nu bandt dem begge.

I løpet av natten, mens det mørklagte Mattsee sov, bragte ungarske soldater to koffertene til prestegården. Obersten og sognepresten skjov forsiktig sofaen til side — heller ikke de utbombede flyktninger som hadde fått tak over hodet i prestegården, skulle høre noe — og anbragte kofferten mot treveggen i stuen, deres foreløbige skjulested. Sofaen kom på plass igjen, tepper og puter ble lagt til rette, og ingen skulle ane at på det enkle prestekontoret gjemtes nå den kostbare relikvie, Sankt Stefans høyre hånd, og den gullbroderte ungarske kroningskappe.

*

På prestegården i Mattsee, ved grensen mellom Salzburg og Øvre-Østerrike, står siden 20. august 1956 en marmorplate der gullbokstavene sier oss følgende: «1945 war die Heilige Rechte und die Ungarische Krone hier aufbewahrt. — Her oppbevartes i 1945 den Hellige høyrehånd og den Ungarske kongekrone.»

Etter alt som er skjedd i Ungarn også etter august 1956 er beretningen om hvordan prestegården i den stille landsbyen ble til skjulestedet for de hellige ungarske statssymboler ikke mindre aktuell for oss i dag. Flere katolske ukeblad brakte for to år siden kortere notiser om dette, men detaljene kom først frem i det østerrikske ukeblad «Der Volksbote», og de gjengis her etter den hollandske ukeavisen «De Linie».

Likevel var historien fremdeles ikke slutt. På sitt hotellværelse kjente den høye offiseren seg fremdeles ansvarlig: lå ikke på det strengt bevoktede hotellrommet fremdeles gullkronen, Stefanskronen med det skjeve korset?

«Underet» som Hitler hadde lovet, uteble; den amerikanske armé rullet inn i Østerrike. I siste øyeblikk bragte derfor den ungarske oberst resolutt den ungarske Krone over til en ganske alminnelig høy-låve i Zellhoff, en annen liten landsby i nærheten. Fire ungarske soldater sto vakt ved klenodiet natt og dag. Obersten og de fire overga seg høytidelig til den amerikanske panserspissen som kjørte inn i Zellhof, men de nektet å la seg skille fra Kronen. Man mener å vite at en amerikansk panserbil kjørte både dem og Stefanskronen til US-hovedkvarteret i Wiesbaden, og først der lot de seg løse fra sin ed ved en utsending fra Vatikanet. Denne skulle bringe Kronen til Rom. Offiseren i gjestgiveriet «Seewirt» ble tatt til fange, satt i fengsel i Salzburg, og ble til slutt utlevert til russerne og de nye makthaverne i Ungarn. Sogneprest Strasser var den eneste som ble igjen — med hemmeligheten om klenodiet som var skjult under sofaen.

Omtrent fem uker etter amerikanernes innmarsj ble sognepresten bedt om å komme ned til en møbelsnekker, som bodde vegg i vegg med gjestgiveriet

St. Stefan. Detalj fra kroningskappen.

STEFAN DEN HELLIGE, første konge av Ungarn og egentlige grunnlegger av den ungarske stat, ble født i 975 og døde i 1038. Han ligger begravet i Stuhlweissenburg ved siden av sin sønn Emmerik, begge helgenkåret i 1083. Hans festdag er den 2. september, men i Ungarn er hovedfesten den 20. august, dagen hans levninger ble overført til Budapest. Hans ufordervede høyrehånd er Ungarns største helgenrelikvie.

Det var ikke første gang i historien at helgenkongens «Heilige Rechte» var på vandring som nå i 1945—46; den har vært «i eksil» før, da fienden truet sydfra, nemlig tyrkerne. Så sent som i 1771 oppbevartes hånden i Dominikanernes kirke i Ragusa (det italienske navn for det nuværende Dubrovnik i Jugoslavia). Benediktinerbiskopen Gondola, som den gang var overhyrde for de nordiske misjoner, hadde tidligere vært munk i det bayerske benediktinerklosteret Ettal, like ved Garmisch-Partenkirchen og Obergammerau. Den 27. mars det året skriver han til sin venn de Campi, viseprioren i klosteret: «Like etter påske venter jeg hit utsendingen fra republikken Ragusa, som da bringer med seg til keiserinnen (d. e. Maria Theresia) den ufordervede høyrehånd til Sankt Stefan, Ungarns første konge; relikvien har allerede gjennom et par hundreår vært oppbevart i Dominikanerkirken i Ragusa.» Siden den greveslekten Gondola tilhørte var hjemmehørende nettopp i Ragusa — om han enn selv ble født i Wien — tør det ikke være usannsynlig at biskop Gondola hadde vært den drivende kraft ved hjemføringen av relikvien den gang. Siden april—mai 1771 skulle Stefansrelikvien derfor ha vært i Budapest, etter århundrelangt fravær. Om andre fravær før våren 1945 finner jeg ikke den minste antydning, og de tør derfor være lite sannsynlige.

(Duin.)

«Seewirt». En US-offiser ba den gamle presten å låse opp en kiste som var blitt funnet under tregulvet i møbelsnekkerens spisestue: det var sølv- og gullbestikket fra kongeborgen i Budapest som kom til syne. Sognepresten røpet seg ikke engang med øynene: det var jo ham selv som hadde gitt møbelsnekkeren, sakristanen, i oppdrag å oppbevare denne delen av den ungarske skatten. Øyensynlig hadde en av de ungarske soldater som var kommet i fangenskap, sagt et ord for meget.

Amerikanerne begynte å ta kanniken i forhør: «Hvorfor har De ikke anmeldt dette som fiendtlig eiendom?»

«Under ed og taushetsplikt har jeg fått vervet å våke over disse ting, med oppdrag til sin tid å gi alt tilbake til den lovlige ungarske regjering», var sogneprestens rolige svar.

«Likevel skulle De ha anmeldt det.»

BLIKK på TIDEN

SAMSON OG FILM-FILISTRENE

■ Det er ikke så svært lenge siden vi her i bladet hvesset vår fjærpenn mot amerikanske filmproducenters utnyttelse av bibelsk stoff — og mot visse hjemlige ukritiske kritikers henrykkelse over den smakløse og kommersielle «bibelfilm» i kjempeformat. Det kan visst snart bli aktuelt igjen, ettersom Cecil B. de Mille's «De ti bud» er på trappene — en film om hvilken en dansk kritiker med stillferdig ironi uttalte at den «har kostet over en million dollars pr. bud». I ventetiden kan vi ellers more oss over de våkne kjøbenhavnerkritikernes håndfaste oppgjør med storfilmen «Samson og Dalila» — likeledes signert de Mille — som på grunn av en kjøpestreik overfor amerikansk film først nå spilles i Danmark. I «Politiken» (9. august) leser vi blant annet:

«Filmen fremstiller Samson som en gammeltestamentlig Sven Dufva — et daarligt hoved havde han, men hjertet det var godt — i en række «numre» kædet sammen af megen traurig snak: Samson dræber løven med de bare næver, Samson laver filistrene til marmelade, Samson bliver klippet af Dalila, den blinde Samson ved kværnen, og tilslut festfinalen: Samson vælter templet over hovedet paa alle filistrene. Det lille, det falde i deres hovedskalle saa villigt og let at man undrer sig over, hvordan papmachéen har kunnet holde sig oprejst under de forudgaende scener.»

«Kristeligt Dagblad» er ikke stort snauere, og taler om en «Bibelsk Tarzan», mens «Berlingske Aftenavis» røber sikker sans for forskjellen mellom mysterier og barnslige sirkus-effekter:

«Her faar man det hollywoodske kæmpeopbud, hvor alt der hedder bibelhistoriske sandheder, al veneration og al menneskelighed gaar til bunds i farveladen, hvor intet er helligt, men alt ofres paa Baals alter. Dalila gøres til en glamour

girl. Samson til en antik Tarzan, filistrene til en hær af opretholdende og templets sammenstyrting til et show i røg og damp og papmaché...»

DANSK ALVOR

■ Det er noe av et stående skandinavisk dogme: Mens norsk kulturdebatt bakser tungt og alvorlig med livsanskuelsesproblemer om både dette og det neste liv, så er den danske rettet blidt og ubesværet hen mot den smilende livskunst. Som alle forenklinger rummer også denne en sannhet. Men at virkeligheten er noe mer nyansert, det oppdager en fort, for eksempel ved å titte over skuldrene til en og annen dansk kulturambassadør i Norge. To små, men innholdsrike danske bøker — nettopp utkomne — bekrefter vår mistanke. I den første — «Midt i en Quiztid» (Dansk Gyldendal 1958) går tolv «sinte unge menn» med en dødsforakt som hverken minner om Storm P. eller Kumbel løs på noen av de farer som truer menneskeligheten anno 1958, fra radio, reklame, skole, film, fjernsyn, massementalitet, organisasjonstvang, politisk demagogi og meget annet. Noe er tungetale, noe er virtuost ord-fyrverkeri eller anstrengt originalt. Men svært meget sikter klart og direkte inn mot noen av de vesentligste spørsmål i Vestens situasjon i vårt slektledd. Som for eksempel disse refleksjonene av forfatteren Bjørn Poulsen over skolevesenet i våre demokratier:

«Vi må i det mindste se i øjnene hvad det er vi gør, hvis vi anvender ordet demokrati som den højeste norm for den menneskelighed, vi ønsker vore børn opdraget til. Begrebet demokrati hører den politisk-sosiale sfære til, og fastholder vi det som udtryk for en højeste etisk norm — hvad der er en meget sterk tendens til — så definerer vi os selv som politisk-sosiale væsener og intet andet. Fra det etiske er der ikke noget langt sprang til det religiøse, og etikken spiller i dag en fremtrædende rolle som religionssurrogat, ganske uden hensyn til, om vi i det hele taget har en etik eller ej. I praksis bliver resultatet let, at demokratiet antager religiøs karakter for oss, og det skulle ikke undre mig, om det sneg sig ind i den nye skolelovs formålsparagraf i stedet for den gamles vage ord om «etiske og kristelige verdier».

«Vet De hvem som er den lovlige ungarske regjering?», spurte sognepresten.

«Nei, vet De det?», spurte amerikaneren.

Sognepresten tenkte et øyeblikk og sa da: «Det skal jeg si Dem: Det er sønnen til den siste ungarske konge, Otto von Habsburg.»

De amerikanske offiserene så på hverandre, og bemerket at det i grunnen ikke var så dumt sagt og avsluttet forhøret.

«Vent et øyeblikk», sa sognepresten; «blir vi enige, så har jeg noe mer å fortelle Dem.»

Man ble enig om noen prinsipielle betingelser og sogneprest Strasser erklærte seg beredt til samme ettermiddag å ville fremlegge sensasjonelle opplysninger for de høyeste militære og sivile okkupasjonsmyndigheter, dersom de meldte seg på hans prestegård.

Ved tretiden sto et tyvetall militære lastebiler og jeeps rundt den stille prestegården. De femten embetsmenn som var forsamlet på prestens kontor, så til sin forundring at sognepresten brettet sofateppet tilbake og ba en av offiserene å hjelpe ham med å skyve det tunge møbelet til side. De to dyrebare koffertene lå fremdeles på samme sted. Meget forsiktig prøvde man å få opp låsene. All mumling av stemmer ble plutselig borte, da det øverste papiret i den ene kofferten ble fjernet og det praktfulle skrin med Sankt Stefans hånd kom til syne, funkende i

gull, diamanter og edelstener. Amerikanerne tok av sine luer og sine hjelmer...

Den andre kofferten ble åpnet, og her var kroningskappen i gullbrokade som ble løftet frem.

«Det var øyeblikk jeg aldri glemmer», sier kannik Strasser. «I haven til prestegården ble det tatt fotografier. Naboen som bare kunne se kistene og papiret, sa senere de mente at amerikanerne hadde funnet våpen eller forbudte varer hos meg. Da jeg litt senere ble ført til kirken av bevæpnede soldater, ble nysgjerrigheten ikke mindre: Vi gikk imidlertid for å gi relikvien og kroningskappen en plass på høyalteret i kirken, der fire amerikanske soldater ble igjen og sto vakt.»

Om aftenen ble overdragelsen offisielt ført til protokolls. Og dagen etter bragte den amerikanske pressen nyheten under store overskrifter på førsteside.

Samme dag ankom erkebiskopen av Salzburg til Mattsee og de amerikanske myndigheter overdro de ungarske klenodier til ham. Kroningskappen oppbevares fremdeles i St. Peters kirke i Salzburg, mens relikvien, St. Stefanshånden, i 1946 ved Vatikanets formidling ble ført tilbake til Budapest.

«Jeg var glad for ikke lenger å bære ansvaret», sier kannik Strasser med et åpent smil. «Amerikanerne som omregner alt i penger, satte verdien til begge koffertene til 45 millioner dollars!»

V. L.; oversatt av J. D.

Men lad os i det mindste ikke bedrage os selv: Hvis vi gør vort samfundssystem til en religion, ligesom russerne og amerikanerne har gjort, så bliver forskellen mellem dem og os ikke nær så stor, som vi gerne vil forestille os, at den skulle være. Hvis vi ikke har højere begreber om menneskelighed end dem, der vender mod det politiske, så får vi også med tiden resultat: det politiske menneske. Mig forekommer det, at sporene skremmer.»

Et annet livstegn fra det samme «skjulte» Danmark er et lite bind med titelen «Livsanskuelsens brydning i vor tid» (Det Danske Forlag, København 1958), som rummer fem foredrag, og som er en frukt av den folkehøyskole-kultur vi hos oss har mer enn én grunn til å misunne danskene. En av de fem røstene er forøvrig katolsk: Pater Heinrich Roos S.J. skriver om «Katholicismens verdensanskuelse», og beviser på 17—18 boksider sin ypperlige evne til anskuelighet og konsentrasjon, ved faktisk å favne dette veldige emnet.

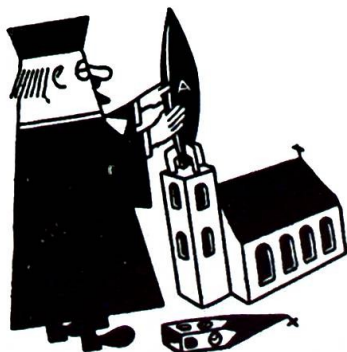
DYSTER REKORD

■ Et tredje — og mindre oppmuntrende — «blikk» sør over Kattegat er dette: Karen Dreyer, som er en dansk sosialhistoriker, har nylig fremlagt resultatene av en undersøkelse over selvmord i Danmark. Den bekrefter at selvmordshyppigheten er merkelig stor i vårt blide og velstelte sydlige naboland, — bare Sveits kommer høyere i statistikken. Litt lavere ligger Finnland, Japan og Tyskland. I de rent katolske land ligger tallet påfallende *lavt*, hva nå det kan komme av. Skyldes det et annet syn på selvmordet, en bedre organisert sjelesorg, eller simpelthen at selvmordet her oftere «kamoufleres» som ulykker, fordi Kirkens syn og begravelsespraksis er så vidt strenge? Alle disse tre faktorer — og sikkert mange andre — spiller nok med. Sverige er et land med stigende antall selvmord pr. år, mens Norge derimot sies å «ligge forbløffende lavt».

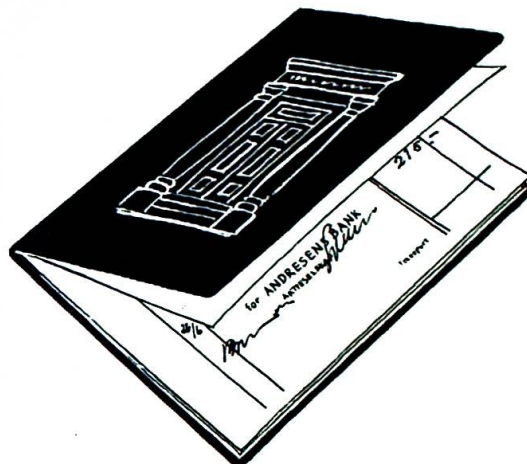
Sveits og Danmark — som altså toppe listen — har ganske visst en høyst ulik natur. Men de har adskillige likheter i sin sosiale struktur og livstype. I begge land finnes virkeliggjort det tettboende, gjennemsiviliserte småborgerskapet, omgitt av tryggheten i et velsmurt og stabilt samfunnsmaskineri — fjernt fra nødens og krigens redslar. Det kan altså føre til den ytterste desperasjon i en målestokk som er ukjent i mer forfordelte og ofte hårdt prøvede samfunn. Det er ett av fremskrittstroens aller merkeligste paradokser — og en av dens farligste snublestener — at mennesker ikke bare «ikke lever av brød alene», men at de proporsjonalt med fremgangen stadig oftere synes å velge selvdødens vei ut av sivilisasjonen og det mette velvære. Hva sier egentlig velferdsstatens velmenende ideologer til denne svarte flekken i deres sirlige kalkyler over hva som er menneskets sanne lykke og bestemmelse?

OVER KONFESJONGRENSENE

■ Av alle de kommunistiske skygge-regjeringer i bufferbeltet mellom Sovjet og den frie verden er det visst bare den ungarske som slår den øst-tyske når det gjelder gemene metoder i kampen mot den kristne kirke. Øst-Tyskland er hovedsakelig protestantisk, og i motsetning til det som skjer i de overveiende katolske land bak jernteppet (Polen, Tsjekkoslovakia, Ungarn, den kroatisk delen av Jugoslavia) er det den lutherske kirke som her må bære hovedtyngden av kommunistenes forfølgelse.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

Samvittighetstvang, hets, arrestasjoner, løgn og press av aller groveste kaliber er dagligdagse foreteelser, og ganske særlig går kampen om ungdommen — gjennom innføringen av den obligatoriske marxistiske «Jugendweihe» — mot sitt kritiske høydepunkt. Hvilket lavmål av argumenter kommunistene benytter seg av for å skille de kristne fra sine ledere, fremgår blant annet av hosstående karikatur rettet mot biskop Otto Dibelius, en av vår tids mest imponerende skikkelser, som med uforferdet mot kjemper for sin kirkes sjel.

Som norske katolikker er vi noe som ofte føles paradoksalt: på samme tid lemmer på den verdensomspennende kristne hovedkirke og medlemmer av en liten religiøs minoritet. Vi kan ha hatt en og annen grunn, de siste årene, til å synes at norske kristne i det store og hele stilte seg nokså kjølig uinteressert til våre katolske trosfellers lidelser under kommunistisk forfølgelse bak jernteppet. Det har hendt mer enn én gang at de tolkninger av kirkekampen i Polen, Ungarn, Jugoslavia som kom til orde i den kristelige presse i Norge snarere var ubevisst inspirert av kommunistiske synsmåter enn av noen kristen solidaritet.

Det hindrer oss ikke i å innse og verdsette samfunnet — dåpens samfunn tvers over konfesjongrensene — også med de lutherske kristne som idag i Øst-Tyskland kjemper sin skjebnekamp i troskap mot vår felles Herre og Mester. Kan-skje er dette veien til en dyper enhet: At vi i deres kamp og de i vår kamp fra Balticum til Adriaterhavet med større klarsyn gjenkjenner selve kristendommens kamp for «de ting som ikke er Cesars».

Fr. Candidus.

Den nye St. Mikael's kirke i Hammerfest

Som kjent ble den gamle St. Mikael's kirke, som var reist i 1895, totalødelagt under krigen. Den ble liggende i grus og aske i mange år, til man så en utsikt til å få reist kirken på ny — større og vakrere. Oppmuntret av biskop Johs. Wember, den avholdte overhyrde i vårt nordligste kirkedistrikt, henvendte sogneprest Spitz seg til tyske katolikker og ba om deres bistand. Hans kollektering i Tyskland ble møtt med sympati og falt så heldig ut at arkitekt kunne søkes sommeren 1955. Hovedutkastet ble gjort av den sveitsiske arkitekt L. F. Lothenbach som den gang besøkte Hammerfest, og hans plan er senere i det vesentlige blitt fulgt.

Høyt og fritt ligger den nye kirken med havnen nedenunder, og bygget skal etter pressens dom være en arkitektonisk perle. Vi savner dessverre det ideelle bilde av eksteriøret, men våre gjengivelser gir iallfall konturene.

Øverst:
De kirkelige bannere i gult og hvitt vaiet i det slanke klokketårnet på innvielsesdagen. T. h. på fasaden den dekorative St. Mikael's-figur.

Nederst:
Før den utvendige vigsling av kirken fant sted ga biskop Wember en kort orientering om seremonien.

Nøyaktig ett år etter at grunnstenen — stenen fra St. Peters grav i Rom — ble nedlagt, sto den nye St. Mikael's kirke i Hammerfest ferdig til innvielse.

Lørdag 2. august om ettermiddagen ble alteret konsekret av Hans Høyærverdighet biskop Johs. Wember med assistansen av 8 prester. Kirken var fylt til siste plass av menigheten og representantene for de tyske bidragsytere. Høytideligheten ble innledet med «Lover den Herre». Relikviene av Hellig Olav og St. Laetus ble i prosesjon båret fra sidekapellet til høyalteret og lagt ned der. Alterkonsekrasjonen fant så sted, altergjenstandene og kirkeinventaret viet, og alteret selv pyntet for første gang. Navnene på alle bidragsyterne ligger forvart der, og over denne symbolske form for offergavene blir nå hver dag den hellige messe feiret.

Korset over alteret er et «soningskors», laget av tyske soldater i norske interneringsleirer etter frigjøringen. Biskopen kom i sin tale inn på det sørgelige som hendte i 1944, men vi skulle ikke bære nag, sa han, men resignere i takk til Guds forsyn at det tross alt gikk som det gikk. Da nå flere nasjoner var representert her, skulle vi gi uttrykk for vår enhet ved en fellesbønn på kirkens sprog. Til avslutning ble sunget «Vi elsker vår Kirke, den gamle».

Selve kirkevigselsfesten fant sted søndag 3. august, og tok til kl. 10. Man gikk i prosesjon fra St. Elisabeth Institutt, korsbærer og korgutter med brennende lys i spissen, gjestene, menigheten, søstrene og til slutt biskopen med presteskapet. Imens klang kirkeklokkene fra den gamle St. Mikael's kirke jublende over byen, og langs med den korte flaggsmykkede rute hadde mange tilskuere samlet seg. Fremme ved kirkens frontvegg holdt biskopen en kort orienterende tale, og foretok først vigselen av kirkebyggets eksteriør. Etterpå gikk alle med biskopen og presteskapet i spissen inn i kirken, Allehelgenslitaniat ble sunget og den høytidelige vigsel fullført.

Pontifikalmessen ble celebrert av Hans Høyærverdighet med pastor Keller som diakon, p. Fömpe som subdiakon, sogneprest Friedrich fra Bamberg som assisterende prest og domvikar Gobhardt, også fra Bamberg, som seremonimester — dessuten en stor skare korgutter. Byens honeratiores hadde plass i første benk, og innbudt var også de av byens befolkning som åpnet sine hjem for de mange utenlandske gjester.

Et kor bestående av St. Elisabethsøstre fra Hammerfest og Tromsø sang den VIII. gregorianske messe. Credo ble sunget unisont, og man kunne særlig merke gleden og samhörigheten ved ordene «Et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam». Det høytideligste øyeblikk var likevel da kirkens sogneprest pater Spitz etter brødets og vinnens forvandling til Kristi legem og blod

tente den evige lampe. Da visste vi at ventetiden var forbi, nå hadde Frelseren atter tatt bolig i tabernakelet på alteret i vår egen kirke. Deltagelsen i felleskommunionen var da også slående.

I sin festpreken sa biskopen bl. a. at alteret som dagen før var blitt vigslet, er et symbol på Jesus Kristus, hovedhjørnesteinen som alt må bygges på. Kirken er Guds hus i virkelig forstand, fordi Kristus bor her i Sakramentets skikkelse. Her møter vi ham, her er han til stede. Kirken er innviet til erkeengelen Mikael, likesom den tidligere ødelagte kirken var det. St. Mikael kjempet mot det onde, han feldte dragen og oppfylte det kall Gud hadde gitt ham. Det skal mane oss, sa biskopen, til å oppfylle vårt kall hvor vi enn står. Vi skal vende oss til Gud i bønn og samvittighetsfullt utføre våre gjøremål under hans velsignelse. Biskopen ba alle forene seg i takk til Gud og nedbe hans miskunn over hver enkelt av dem som hadde hjulpet til å få gjenreist St. Mikael's kirke, og lyste velsignelsen over menigheten, Hammerfest by og Norges land. Deretter holdt biskopen en tale på tysk, hvorefter høytideligheten ble avsluttet med takkehymnen «Te Deum». Da Hans Høyærverdighet med følge forlot kirken, ble sunget på norsk og på tysk: «Et hus av glorie skuer».

Etter gudstjenesten holdets en enkel tilstelning på «Husmorstua» for byens myndigheter, representanter for entreprenørfirmaet og for menigheten. Biskopen ønsket velkommen og takket de kommunale myndigheter for utvist velvilje ved reisningen av det vakre kirkebygg, især var han glad for at kirken hadde fått plass på den gamle tomten. Hjelpereprest Abrahamsen brakte en hilsen fra Den norske kirke, varaordfører Eide hilste

Biskopen med sine assistenter kneler foran alteret mens Allehelgenslitaniets blir sunget.

Den første hellige messe...

fra Hammerfest kommune og sa bl. a. at når kommunen hadde latt den katolske kirke få sin gamle tomt tilbake igjen, så var det med forvissningen om at kirken med sine nærmeste omgivelser ville pynte opp i bybildet. Videre talte postmester Bentsen og sogneprest Spitz, og til slutt takket fru Signe Nuth på menighetens vegne for den gaven kirken betydde.

Om ettermiddagen var det festandakt ved sogneprest Spitz, assistert av patrene Huijbregts og Fömpe. Biskopen lyste den sakramentale velsignelse. Også denne gang var kirken overfylt.

S. N.

*

I anledning av kirkeinnvielsen ble følgende telegram sendt til Den hellige far.

«På vigselssdagen for den nye St. Mikael's kirke i Hammerfest sender den Apostoliske Vikar, prestene og Nord-Norges katolikker sammen med representanter for alle tyske velgjørere for den under krigen brente og nå gjenreiste kirke, forenet i tro og kjærlighet, i barnlig hengivenhet sine hilsener og ber om den apostoliske velsignelse.»

Følgende svar innløp:

«Biskop Wember, Tromsø.

Den hellige Far sier dere sin hjerteligste takk for at dere i anledning av kirkevigselen i Hammerfest har gitt uttrykk for deres hengivenhet og ber Fredsfyrsten om at deres hjerter, som ved krigens omskiftelser var adskilt, nå alltid måtte være inderlig forenet i broderlig kjærlighet, og meddeler dig, prestene og de troende i Nord-Norge den apostoliske velsignelse som pant på de himmelske nådegaver.

Dell' Acqua, substitutus.»

DJEVELEN HAR ORDET:

Anton Böhm: «Epoche des Teufels». Gustav Kilpper Verlag, Stuttgart, 1955. 170 s. Tilsendt fra Katolsk Bok- og Bladsentral.

«DJEVELENS EPOKE» — slik lyder titelen på en bok som tyskeren Anton Böhm sikkert med ulyst la på forlagsbordet for noen år siden. Han har mildnet denne grossende overskriften med undertitelen «Et forsøk». Det han vil forsøke er å gi en tidsanalyse; men som bokens tittel antyder, analyserer han først og fremst det negative i tiden, idet han avslører ondskapens ulike fenomener i vårt århundre. Vi møter dem alle sammen i skremmende rekkefølge i innholdsfortegnelsen: Satans inkognito og svindel, demonene, englenes opprør, dødens orgier, fortvilelsens triumf, nihilismens evangelium, osv. Det ser ut til at djevelens eksistens er lettere å bevise enn Guds eksistens, mener Böhm, fordi det onde trenger seg inn på oss fra alle kanter, ikke slik som det har vært til alle tider, men satt i system. Som forklaring på fenomenet nevner Böhm to alternativer: Enten å tilskrive ondskapens manifestasjon en ond intelligens som bruker mennesket som sitt redskap, eller å tilskrive den den menneskelige vilje selv. I det siste tilfelle må vi grevlegge humanitetens idé; for har de onde sitt opphav i oss selv er vår utslettelse ved atombombe og bakteriekrig berettiget. Men den kristne åpenbaring lærer at det siste alternativ er galt. Vi mennesker er ikke bare onde eller bare gode, vi er både—og. Det finnes dessuten en godhet, vet vi, som er oppnåelig ved Guds nåde, og en ondskap som er utenkelig uten satans hjelp. Om og om igjen skremmes vi av en uhyggelig grad av umenneskelighet, men vel så ofte kan vi glede oss over en godhet som er mer enn bare menneskelig. Alt dette vet vi fra før. Hva kan det nytte å lese om vårt århundres onde gjerninger trengt sammen på bokens 170 sider? De har vært emne for mange romaner i etterkrigstiden, og aviser og tidsskrifter er fremdeles fulle av dem. Mange av oss griper ikke lenger etter slikt stoff. Vi har hørt og lest for meget av det, og vårt sinn nekter å ta imot mer. Det har vært vanskelig nok å ta imot kjensgjerningene om en slik degenerasjon til umenneskelighet. Böhm mener at vi lever i en epoke av økt satanisk virksomhet, at mennesket ved sanne katarakter av djevlelske forbrytelser har gjort seg til en satans etterligner — zu einem Affen Satans.

Er Böhm for pessimistisk? En bok som bare belyser det ondes manifestasjon, må nødvendigvis virke pessimistisk. Böhms hensikt med boken er imidlertid å vise djevelens innflytelse og makt i sitt rette omfang. I litteraturen blir den enten bagatellisert, slik at all ondskap skrives på menneskets regning, eller den blir overvurdert, så at hans innflytelse synes uimotståelig. Han viser også hvor lett det er å bli et bytte for blendverket fra «Løgnens far», særlig når vi møter det i verdenslitteraturen. For siden rasjonalismens dager er han blitt «litteraturfåhig» igjen. Riktignok har han aldri vært helt horte, men i våre dager viser han et nytt ansikt som de fleste av oss kjenner fra forfattere som Bernanos, Mauriac, C. S. Lewis o. fl.

Böhm kaller Georges Bernanos' verker fra «Soleil de Satan» (Satans sol) til «Monsieur Quine» en eneste stor djevlebesvergelse. Bøker som Julien Greens «Si j'étais vous» (Hvis jeg var dere) og C. S. Lewis' «Screwtape

letters»*) sier han, har besvergelsens kraft på grunn av tro og livserfaring. Men om Thomas Manns «Doktor Faustus» kan en neppe si det, for her mangler den siste avgjørelse for eller imot satans realitet. Selv Giovanni Papinis bok «Djevelen» mener han er farlig, fordi Papini tar opp til diskusjon satans forsoning med Gud ved verdens ende. Boken vekker nærmest medlidenhet med djevelen, og det synes Böhm ikke går an, da hans ondskap på den måten blir til noe relativt og fordømmelsen ikke er absolutt lenger. Paul Valéry's bok «L'ébauche d'un serpent» (En slanges skisse) kaller han en djevelens apologi, for her blir det helt åpenlyst snudd opp ned på sannheten om skapelsen og syndefallet. Men heller ikke Mauriacs bok «Asmodée» som er «en eksistensiell manifestasjon» av selve ondskapen, synes Böhm kan ha noen god virkning. Böhms oppgjør med eksistensialismen er kanskje av interesse.

I kapitlet «Nihilismens evangelium» skriver han:

Djevelen egger til fortvivelse for også å kunne møte den med en av sine forløserløgner: løgnen om en tilsynelatende frelse i nihilismen. Utveier som kollektivism eller irrasjonalisme er ingen hjelp, for da fortvivelsen er radikal og ikke lenger lar oss tro på noen mening i tilværelsen, lengter den etter en radikal forløsning, etter en fullstendig ødeleggelse i intetheten. Fordi livet ikke har noen mening, skal heller intet eksistere, minst mennesket med sin bevissthet, for bare på den måten kan det bli befridd for den vanære og lidelse som meningsløsheten fører med seg. Intethet er frelse!

Det ser ut til at nihilismens evangelium er blitt tatt imot av langt flere mennesker enn en skulle tro. Det har også sneket seg inn hos mange predikanter, selvom de fleste skjuler det i en uklar fremstilling, eller stanser med bevisføringen like før noen begynner å dra slutninger. Store deler av vår tids litteratur er nihilistiske, idet de på tusen forskjellige måter varierer Mefistofeles' tese: «Besser wär's, wenn nichts bestünde» (Det ville være bedre om jeg ikke eksisterte). Mange forfattere gir tydelig til kjenne at deres eneste håp om frelse er å synke ned i intetheten. Det fascinerer alle som er i fortvilelsens klør. Det finnes en «intetthets sødme» som lover en ende på alle lidelser. Mest virksom full er nihilismens evangelium hos hovedrepresentantene for fransk eksistensialisme: Sartre, Camus, Anouilh, enda det også hos dem kan ligge skjult. Grovest uttrykkes det hos deres tredjerangs disipler og etterlignere, som f. eks. Cioran. Men kan en skille elevene, selv om det er dårlige elever, fra mesteren? Sartre har offentlig tatt avstand fra stamgjestene på eksistensialismens tumleplasser, fra klikken omkring Korah, som påberoper seg Sartre uten å ha lest ham grundig nok. Men den subtile, esoteriske eksistensialisme er likevel ansvarlig for den populære, og misforståelsene er i sannhet bare konsekvenser, som er ubekvemme fordi de er for krasse. Det er innlysende at læren om den forløsende intethet bare kan være virksom full når den er et ledd i et mer omfattende tankekompleks.

Jean Paul Sartres åndshistoriske betydning ligger fremfor alt i det at han ennå engang og med stor klarhet forkynner menneskets tredje syndefall, til tross for den åpenbart helt mislykte plan om det autonome menneske og uaktet dets undergang i uhørte katastrofer. I dette viser han en ubøyelig halstarrighet og turer frem i et syndig hovmod som rent svarer til satans tross.

* (På norsk: Djevelen dypper pennen.)

Gud eksisterer ikke fordi mennesket er et fritt vesen, — det er Sartres teologisk-metafysiske kjernesetning. Han reduserer altså ikke mennesket, men gjør det til en guddom, så det kan bli autonomt. Etter ham er Guds frihet og menneskets frihet uforenlige, — og derfor kan Gud ikke være til. Om min egen frihet *vet* jeg, *jeg* er den. Men mennesket har heller ikke noen natur, intet substansielt vesen som kunne være årsak til en forutbestemmelse. Vi bestemmer oss helt og holdent selv, er ren frihet, vi «er vårt eget utkast». Det finnes ingen objektiv norm, ingen lov som er uavhengig av menneskets vilje. Vi skaper selv verdier og deres rangordning som bare gjelder for oss, som er vår egen moralske norm. Vi skaper dem idet vi velger, for vi kan ikke velge noe ondt. Det vi velger, er godt. I grunnen er det bare to ting som er onde: å gi avkall på sin frihet, og å krenke en annens. Men det skammeligste av alt er angeren, fordi den tilbakekaller det frie valg som har resultert i en handling. Angeren er en synd mot friheten.

Til et slikt menneske svarer i kunstnerisk form en slags Prometheus, en hypersubjektivistisk helt, en metafysisk Robinson: det store unntaket i makeløs frihet og skaperkraft. Men Sartres romaner, noveller og dramaer viser intet spor av slike helter (unntatt Orest i «Fluene»). Hans helter, hvis vi kan kalle dem slik, drives så å si ubevisst inn i valget. Som regel ligger avgjørelsen i det underbevisste og står i motsetning til det de tror å ville. Først etter fullført handling erkjenner de hva de har avgjort.

Når det gjelder å vanære et menneske er Sartre ennå ikke blitt overgått, ikke engang av Mailer, Jones, Henry Miller og hele genren. Hos ham er mennesket «Ein Sack voll Dreck», riktignok en autonom en. I sin trang til å fornede går han så langt som mulig, — helt til uttalt pornografi og skittenprat. Leseren må endelig være vitne til stoffskiftets utskillingsprosesser. Personene i hans fire binds superroman «Frihetens veier»*) er alle jagede mennesker, uten vei og mål, ynkelig tvilrådige, nulliteter og forbrytere, — unntatt Brunet, for han er kommunist. Sartre prøvde lenge å være partitro, han falt fra en stund, men vendte tilbake.

Ikke for ingenting er vemmelse hans fremherskende reaksjon på livet. I den åpenbarte tilværelsen seg for ham. (Et av hans første større verker heter «La Nausée» — Kvalme.)

Surrealismen han en vel kalle et sidefenomen til eksistensialismen. Men den er fragmentarisk, ikke systematisk som denne og bryr seg ikke om intellektets ordnende

*) De to første bind er oversatt til norsk, dessuten av Sartre «Muren» (noveller) og «Eksistensialisme og humanisme».

Mère Marie Zoé død

Idet bladet går i pressen får vi det triste budskap at ærverdige Mère Marie Zoé døde på Vor Frue Hospital tirsdag 19. august. Etter i 32 år som provinsialpriorinne å ha båret det øverste ansvar for St. Josephssøstrenes virke i Norge, sto hun fra 1954 noen år som priorinne for Vor Frue Hospitals nerveavdeling på Grefsen. Hun kom likevel til å tilbringe det meste av sine siste år på sitt kjære St. Josephs Institutt, som assistentinne for sin etterfølgerske. Mère Zoé ble 78 år gammel. — R.I.P.

funksjon. Den går ut på å frigjøre det underbevisste som jo er kaotisk, da det både er alogisk og illogisk. Kaos skal seire, det skal bli hentet opp fra sjelens dyp, bli intronisert og opprettet som diktatur i formløshetens og absurditetens rike.

Surrealismen reiser den nokså innholdsløse fordring å ville gjenopprette kaos igjen og ødelegge radikalt alle sosiale, moralske og estetiske verdier. I surrealismen får nihilismen en fanatisk form. Det kaos som den arbeider på å opprette, er djevelens sanne element. Helvetet er det fullendte kaos der intet spor av form og orden, av mening og skjønnhet, godhet og sannhet er igjen. Å innføre kaos på jorden ville være det samme som å la helvetet styre over menneskeheten.

Av alle utartede åndsretninger viser surrealismen tydeligst satanisk karakter. (Med surrealisme mener vi selvsagt ikke en «mote» som for lengst har stivnet i snobisme, men den programmatisk surrealisme slik som vi finner den hos Breton).

Det kan ikke bare være tilfeldig at det er Frankrike som er arnestedet for de ovennevnte åndelige sykdommer. Franskmennenes evne til skarp, ja, for skarp analyse, fremmer slike åndsretninger som eksistensialisme og også surrealisme, nettopp fordi denne evne lett slår over i en tendens til dekomposisjon. En for langt dreven analyse fører lett til total oppløsning. Hos de tyske og slaviske folk oppstår kaos av affekt og rus, hos det franske folk av intellektet.

V i kunne sette opp en annen hypotese, hentet fra den kristne religion. Det er en kjensgjerning, vel kjent blant misjonsprester, at djevlebesettelser øker i antall etter særlig gode resultater i misjonsvirksomheten. Det er satans reaksjon på nådens seire, hans måte å protestere på. Når dette er tilfelle, kunne en da ikke anse eksistensialismen og surrealismen som en subtil analogi til djevlebesettelsene i primitive kulturforhold? Disse to åndsretninger er som en protest og demonstrasjon mot det faktum at kristendommen i Frankrike, fra Bloy til Péguy og Claudel, for første gang i nyere tid er blitt en åndsmakt. Frankrike er slagmarken der nåde og fortvilelse kjemper mot hverandre, og kampens utgang kan bestemme Europas skjebne. Merkelig nok foregår denne kamp ikke i Tyskland. Der har de forskjellige retninger forsonet seg med hverandre, men har skilt lag og er blitt til «sekt» som er fornøyd med sin isolasjon. De evig gjentatte «samtaler» kunne grafisk fremstilles som regelmessige kurver som aldri skjærer hverandre. Det kommer av at energien blir brukt til økonomisk utbygning og ekspansjon. Men den åndelige kamp bryter nok ut engang og kommer da til å bli ført med dypt alvor, for det kan ikke herske tvil om at nihilismen heller ikke for tyskerne er et uforbindlig begrep. — Så langt Böhms.

Vi som lever midt oppe i tiden, ser, som Dostojevskij har sagt, bare vrangsidene av teppet, og den kan se temmelig rotet og floket ut. Böhms bok bringer klarhet og orden, selv om han for mange tings vedkommende bare fastslår kjensgjerningene. Hans siste kapittel er i alle fall ikke pessimistisk. Vi er i Guds hånd, og overfor Gud er mørkets fyrste avmektig. Engang skal vi med Guds blikk se det herlige mønster som er kommet i stand til tross for og ved hjelp av den kampen som pågår mellom civitas diaboli og civitas Dei — mellom djevelens rike og Guds rike.

M. B.

Nordisk sommerskole på Sylling

For 10. gang møttes ungdom fra Norden til den populære sommerskole.

I uken 27.7—3.8 var 36 ungdommer fra de tre nordiske land samlet på St. Halvords kloster i Sylling til den 10. Nordiske Sommerskole. Værgudene var ikke særlig vennlig innstilt, men det la ingen merkbar demper på humøret og den ivrige deltagelse i undervisningen.

Den Nordiske Sommerskolen er en fortsettelse av de nasjonale sommerskoler, og gir en utdyping av det som der er lært. Formålet med disse skolene er å gi ungdommen en dypere forståelse av sin religion og å inspirere til en tro som bærer frukt i et godt katolsk liv og legmannsapostolat. Ungdomsforbundene i de nordiske land betrakter skolene som kanskje det viktigste ledd i sitt arbeide, og med denne kunne de feire 10 års jubileum for skolevirksomheten.

Skoleprogrammet var ganske krevende, men elevenes humør og interesse gjorde at det ikke ble så anstrengende likevel. Skoledagene begynte med fellesmesse kl. 7.15. I løpet av dagen var det 5 undervisningstimer og en stille time til lesning og kontemplasjon. De muntre leirbålskvelder manglet heller ikke dennegang, og som vanlig ble dagen avsluttet med kompletorium i kapellet.

Selv om lærerkreftene skifter fra år til år, er fagkretsen den samme. Den omfatter undervisning i trosliv,

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 9. september kl. 20:

T. S. ELIOT's «MORDET I DOMKIRKEN» ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

I tilknytning til Det Nye Teaters oppsetning av T. S. Eliot's poetiske mysteriedrama i Alfred Solaas' regi og med Claes Gill som martyren St. Thomas Becket — en teaterbegivenhet av de sjeldne.

Fullstendig program for K.F.s høstsemester i neste nummer.

legmannsapostolat, kristent ekteskap og liturgi. Dessuten gis det en del fellesforedrag om forskjellige emner. I år underviste Elsebet Kieler, Danmark, i trosliv på en glimrende måte. Hun ga oss alle rike impulser i vårt personlige gudsforhold. Skolesjefen Erik Guldager, Danmark, ga oss en dypsindig og meget inspirerende innledning i ekteskapets vesen og ideologi. Undervisningen i legmannsapostolatet ga skolens sekretær Helge Müller, Norge. Han fremstilte den teologiske og praktiske siden av saken, mens den svenske pastor Pfundstein appellerte til aktivitet i sitt fellesforedrag om ungdomsarbeid. Skolens prest, dominikanerpater Drouzy, underviste på sin særpregede og spirituelle måte i liturgi og sang. Han holdt også et foredrag om film. Fru Ragna Rosati hadde et foredrag om billedkunst, holdt i en hyggelig kåserende form. All undervisning hadde den kvalitet som gir elevene en personlig tilegnelse av stoffet.

Ellers vil vi huske utflukten til de gamle kirkene i distriktet, Hs. Høyærv. biskop Mangers' besøk og den messe han celebrerte. Skolen ble avsluttet med fakkeltog og midnattsmesse lørdag. I løpet av sommerskolen benyttet lederne anledningen til å holde et nordisk ledermøte.

Det er ingen tvil: Skolen i år var meget vellykket, vesentlig på grunn av de gode lærerkrefter. Men — la oss ikke glemme den praktiske leder Torfinn Jensen og «husmoren» Else-Marie Gihle. Og nå er det bare å ønske at vi må praktisere hva vi har lært. Måtte skolearbeidet ha fremgang i neste 10 års periode!

En elev.

Ikke mindre enn 8 unge kom den lange vei fra Nord-Norge for å ta del i ungdommens sommerarrangementer i Sylling og Øm (Danmark). Eksempel til etterfølgelse!

Dominikanerpater Drouzy, Danmark, var i år sommerskolens geistlige leder.

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

*kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk*

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

UTLANDET

VATIKANET

Vatikansenderen om ateismens farer.

Nylig var det i Vatikanets radio en sending om den fare som truer Kirken også i den frie vestlige verden. Det ble påpekt at man idag i alminnelighet skiller mellom en taushetens kirke, en kirke som er i nød og en kirke som nyter friheten. Det kan føre til den oppfatning at Kirken nå bare blir forfulgt i landene bak jernteppet, og at det ellers intet er å klage over. I virkeligheten har den ateistiske ideologi slik den blir utbredt i de totalitære stater, også slått dype røtter hos oss. - (KNA.)

Inntrengende appell om bønn for verdensfreden.

Den 14. juli sendte pave Pius XII ut en bemerkelsesverdig skarp og inntrengende rundskrivelse hvor han trekker opp linjene for den høyst alvorlige situasjon i verden og årsakene til den, samtidig som han oppfordrer til bønn og kristen livsfornylelse for å fjerne farene og bane vei for fredelige tider for Kirken og hele menneskeheten.

«Osservatore» om hendelsene i Bagdad.

L'Osservatore Romano har ikke kommentert sommerens politiske begivenheter i Irak, men beklaget mordet på kong Feisal i en artikkel den 17. juli: «Aldri har slike ting funnet sted uten at det i vårt blads spalter er blitt gitt uttrykk for sorg på vegne av menneskeheten, sivilisasjonen og fremfor alt den kristne barmhjertighet og den hellighet den forbinder med alle Guds skapninger, enten de er store eller små.»

60 000 unge kvinner på Petersplassen.

Før pave Pius XII reiste til sommeroppholdsstedet i år mottok han ikke mindre enn 60 000 unge piker på Petersplassen. Det var den kvinnelige gren av Den katolske aksjon i Italia som fikk en spesiell audiens.

Da Paven ble ført innover plassen på sin bærestol, mottok de tusener av entusiastiske unge piker ham med stormende begeistring og viftet med farvestrålende luer og skjerf.

BELGIA

En fredens lære for den tekniske verden.

Den internasjonale Pax Christi-kongressen som nylig fant sted i Leuven, behandlet det ansvar som de kristne har for den tekniske verden. Der var 500 deltagere, og formannen var den franske kardinal Felin. Direktøren for den bayerske radiosender, Clemens Münster, fremhevet i et foredrag det ansvar som menneskene er blitt stillet overfor i forbindelse med de moderne teknikkens utvikling. Ansvaret blir av forskjellige grunner stadig større: Ved hjelp av teknikken får menneskene større og større

mengder kraftkilder til disposisjon. Ansvaret blir utvidet fordi teknikken stadig hurtigere nærmer seg grensene for enhver kontroll, og som et eksempel ble nevnt atombomben. Dertil kommer problemene med mekanisering og de moderne massekommunikasjonsmidler. Enda kan man ikke forutse alle følger av dette og det dermed forbundne ansvar. Men han trodde likevel å kunne oppstille en almenyldig regel: Man må avstå fra handlinger og ikke anvende midler som kan ha virkninger man enda ikke er fullt klar over eller som kan forlede til feilgrep.

Generalsekretæren i Pax Christi-bevegelsen, Santamaria Carlos, undersøkte i et foredrag spørsmålet om det finnes en «fredens doktrine», som kan beherske teknikken. Dette er vår tids store spørsmål og problem, — om teknikken hurtige utvikling vil føre menneskeheten inn i en umenneskelig tidsalder eller frem til gjenopprettelse av humaniteten, om den vil bringe med seg et ordnet sosialt liv med høyere levestandard for alle eller en økonomisk katastrofe, om den skal ende med internasjonal fred eller sykkelig krigsagitasjon. Den kristne oppfatning krever at teknikken underordnes menneskene. Derfor er den den beste garanti for freden også i en teknisk verden. - (KNA.)

Internasjonale kongresser på verdensutstillingen.

Den 14. og 15. august var det såkalte «internasjonale katolske dager» i Vatikanets paviljong i Brussel. Pave Pius XII hadde utnevnt kardinal Siri, erkebiskop av Genova, som sin utsending.

Fra 16. til 20. august fant de katolske universiteters kongress sted i paviljongen.

FRANKRIKE

Tror Frankrikes ungdom på Gud?

Det kjente blad «La vie catholique illustrée» og Det franske institutt for offentlig mening har begynt en omfattende enquête: 1500 unge mellom 18 og 30 år, systematisk utvalgt fra alle miljøer og områder i landet, får forespørsler om deres religiøse forhold. Det har i løpet av de siste måneder vært en rekke enquêtes i Frankrike om de forskjellige emner, men religionen har ikke vært nevnt. Det har fått «La vie catholique illustrée» til å ta initiativet til ovennevnte.

Noe av det kanskje mest interessante ved foretaket har vært utarbeidelsen av spørreskjemaet. Ikke-troende har arbeidet sammen med katolikker og ordensprester. Det gjaldt ved hjelp av enkelt formede spørsmål å finne kriterier som gir et korrekt bilde av ungdommens holdning til religionen i sin alminnelighet og til de forskjellige religioner i særdeleshett.

Sigøynere til Lourdes.

I slutten av august blir det en pilegrimsferd til Lourdes hvor 6 000 sigøynere deltar. Biskopen av Lourdes, mgr. Théas, vil personlig ta seg av pilegrimene. Mange av dem skal døpes og konfirmeres under sitt opphold i Lourdes. - (KNA.)

«Ikke svømmebasseng i katedralen ..»

Sommerferien har også i år ført enorme mengder av turister til de kirker i

Frankrike som kan klassifiseres som historiske monumenter, og så snart det er varmt i været innfinner særlig unge damer seg med ytterst sparsom påkledding. Oppslag om at kirkene er steder med et hellig preg, har ikke hjulpet det minste. Sognepresten i St. Gatien-katedralen i Tours slo imidlertid opp en både original og effektiv plakate på kirkeporten: «Der er ikke svømmebasseng i katedralen.»

POLEN

Universitetet i Lublin 40 år.

Jernteppet skal rulles til side i anledning av 40-års jubileet for grunnleggelsen av universitetet i Lublin. Innbydelser er sendt ut til bl.a. erkebiskop O'Boyle i Washington, rektoren for det gregorianske universitet i Roma, rektoren for det katolske universitet i Milano, rektor for universitetet i Leuven, rektor for det katolske institutt i Paris og rektorene for flere andre pavelige universiteter.

Politiaksjon i Czeszochowa.

For kort tid siden innfant medlemmer av det polske sikkerhetspoliti seg i Czeszochowa og foretok husundersøkelse i St. Paul-patrenes kloster. Paulinerne vokter den polske nasjonalhelligdom der på stedet. Det ble gitt den forklaring av politiet at munkene hadde mangfoldiggjort småskrifter uten at de først var blitt sensurert av statens myndigheter. Politimennene tvang seg adgang til klosteret, kuttet over telefonledningene og dyttet vesker de hadde med seg fulle av papirer. På samme tid forsøkte andre politifolk å spre mengden som var samlet utenfor klosteret på Jasna Gora-høyden, det ble et så kraftig sammenstøt at flere politimenn måtte tilkalles. De var forsynt med koller og gassmasker og gikk løs på såvel prester som kvinner og barn.

Førøvrig er meldingene om forholdet mellom Kirke og Stat i Polen for tiden motstridende og tildels forvirrende. Mens det på den ene side gis Kirken enkelte innrømmelser, strammes det til i mange andre tilfelle, og kardinal Wyszyński blir uanstendig stilt overfor nesten umenneskelig vanskelige oppgaver.

SOVJETSAMVELDET

En prest i Odessa.

«Elleve år i Paradis» er titelen på en bok som er utkommet på forlaget Fayard i Paris. Den forteller om en katolsk prests erfaringer i Sovjetsamveldet. I 1943 ble den franske pater Jean Nicolas, som dengang underviste i fransk på en rumensk skole i Transylvania, spurt om han var villig til å reise til Odessa for å ta seg av de katolikker som befant seg der. Odessa var dengang okkupert av rumenske og tyske tropper. Han ble også spurt om han kunne tenke seg å bli igjen der etter at russerne, som da var ventet, var kommet tilbake. Pater Nicolas ba og tenkte seg om i fjorten dager, så sa han ja.

Sammen med en jesuittpater reiste han til Odessa og begynte straks å organisere menigheten der. Den forrige presten hadde måttet reise i 1921.

I mars 1944 nærmet den røde hær seg, og det kom et telegram fra Vatikanet som ga begge prester tillatelse til å reise hvis de ønsket, men de bestemte seg for å bli. Påskedag 1944 kom rus-

serne. Livet i den katolske menigheten gikk sin gang i et år fremover, men så i april 1945 ble begge prestene arrestert. De ble overført til Moskva og satt i Lubianka-fengselet, og åtte måneder senere fikk pater Nicolas beskjed om at han var dømt til åtte års opphold i en «omskoleringsleir». Han ble brakt til steppene i Sentral-Asia, til et sted kalt Karaganda, ikke langt fra den kinesiske grense. Senere kom han til den velkjente leir i Vorkuta. Han hørte intet om hvor det var blitt av den andre pateren.

I april 1953 da de åtte årene var gått, fikk han beskjed om at han var fri, men at han aldri kunne håpe å få vende tilbake til sitt eget land. Han måtte forbli i Vorkuta og melde seg til politiet hver 14. dag. Hvis han noen gang ble funnet på steder hvor han ikke burde være, ville det bli betraktet som fluktforsøk, og straffet med tyve års tvangsarbeide. Imidlertid fikk den franske ambassadør i Moskva høre om hans skjebne, og greide å få utvirket at han fikk reise hjem til Frankrike etter bare ett års forløp.

Han kom til Paris i juni 1954. Den kjente avisen «La Croix» har gjengitt utdrag fra hans meget spennende bok, og et sted forteller han at en russisk soldat kom bort til ham den dagen den røde hær gjeninntok Odessa, ga ham fire rubler og ba ham tenne et lys i kirken som takk for at russerne var kommet tilbake.

SVERIGE

Internasjonal kongress om vanskelige barn.

Fra 25. til 30. august samles en rekke eksperter i barnepsykologi og pedagogikk i Stockholm for å diskutere behandlingsmetoder for barn som på en eller annen måte står tilbake.

En av deltagerne, den franske pater Henri Bissonnier, som også er professor i ortopedagogikk og generalsekretær i den internasjonale kommisjon for sosialmedisin og psykopedagogikk, oppholdt seg en uke i Norge før han reiste til Stockholm, og besøkte bl.a. direktøren for spesialskolene i Kirke- og undervisningsdepartementet og lederne for barnevernsnemnda.

TYSKLAND

Ungdom som kan ofre!

Biskopen for det indiske bispedømme Guntur, mgr. Mummadi, ble i sommer overrakt en sjekk på over 40 000 mark (nærmere 69 000 kroner), da han avla et besøk hos en ungdomsorganisasjon i Düsseldorf. Summen er en del av de ofrepengene som medlemmer av ungdomsforbundet i Tyskland ga i fastetiden i år med mottoet: «Vi faster for de folk som sulter.» Det ble i alt gitt 275 000 mark (ca. 470 250 kroner). Den indiske biskop vil bruke pengene til å avhjelpe matmangelen i India, og uttrykte en hjertelig takk til den katolske ungdom i Tyskland for den storslagne pengegave.

Eukaristisk kongress i 1960.

Den 37. internasjonale eukaristiske kongress skal holdes i München i 1960,

antagelig fra 31. juli og en uke fremover. Det blir den tredje av disse kongresser som finner sted i Tyskland, den første var i 1907 og den andre i 1909.

ØSTERRIKE

Sønn av Hitlers medarbeider prestevigslet.

Martin Borman, sønn av en av Hitlers nærmeste medarbeidere, søkte i 1949 om å bli opptatt i Det hellige hjerte-misjonens presteseminar i Innsbruck. Han har siden da studert til prest der, og ble vigslet 26. juli i år. Hans brødre var tilstede ved seremonien, og familien Hohenwarter fra Tyrol, som den unge nazisten, Martin Borman, søkte tilflukt hos i 1945. Det var hos denne gjestfrie familie at sønnen til Hitlerkompanjongen for første gang kom i kontakt med kristendommen. Den nestekjærighet som familien Hohenwarter praktiserte også overfor ham selv, var noe fullstendig overraskende og nytt for den unge gutt som var ettersøkt av de allierte på den tid. Han hadde aldri før hørt tale om Evangeliet, og han har siden erklært at møtet med denne familie fikk ham til å tenke på preste-kallet.

BERGEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramaadresse: «Kjell»

MOLDE

O. WIIG

Farvehandel Tapeter

Molde — Telefon 127

STORGATENS KOLONIAL A/S

Molde

J. ORTEN & CO.

Aut. Installatør — Radio

Tlf. 475

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 4184

DRAMMEN

Drammens malerforretning

Tlf. 3916 — 3332

Inneh. Asbjørn Gundersen

OSLO

ERLING MOE

God fisk

Til buljong
supper, sauser
og stuinger

NOREX SUPPE
KRAFT

BULJONGPULVER og
ekte KJØTTEKSTRAKT

P. B. PAULSEN & CO. A/S Søndregt. 14 - Trondheim Gardiner Gulvtepper Tapeter Linoleum	Karl Wilh. Wickstrøm UTSTYR FOR LEGER OG SYKEHUS Postbox 144 - Trondheim - Norway Jomfrugt. 6, tlf. 22784 - 26741	
VÆR SIKKER på førsteklasses varer til kjøkkenet. De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøt, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter Boks 95, Trondheim.	ILA FARVEHANDEL Telefon 25480 Alt i malerverer	
	Aktietrykkeriet i Trondhjem Trykksaker - Kontorutstyr Telefon 21 026	
PHOENIX HOTELL TRONDHEIM <i>anbefales</i>	L. GALLIGANI Pryd- og Brukskunst	<i>Chr Brinchmann & Co</i>
Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan O. Helgesen</i>	A.s Trondhjems Margarinfabrikk Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital	
CARL HAUGH Sentr.bord 28766 - Trondheim Toilettapir - Papirhåndklær Røntgenkonvolutter	INGV. ALSTAD Fisk - Sild "evollen 32 - Tlf. 20291 Trondheim	Johan P. Rønning Malermester Kontor: Skolegt. 2A - Tlf. 26 474 Verksted: Kjøbmansgt. 85 - Tlf. 29 786
BERG & WIGUM A/S <i>Elektrisk Installasjonsforretning</i> Fjordgt. 17. Telf. 21 483 - Trondheim	<i>Hardangerfrukt</i>	C. A. LIE A/S <i>Møbler</i> Fjordgt. 32
INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Vår Fruegt. 4 - Tlf. 24 441 Trondheim	John R. Strøm Papir - Kortevarer og såpe en gros Telefon 22 786	KVÆRNØ SKOMAGASIN A/S
FUNDAMENT A-S Entreprenørfirma	Best og billigst K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim	
A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI Sykesenger - Stålrørsmøbler	A-S Trondhjems Farvehandel Hovedforhandler nordenfjells av Alf Bjerckes anerkjente fabrikater	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

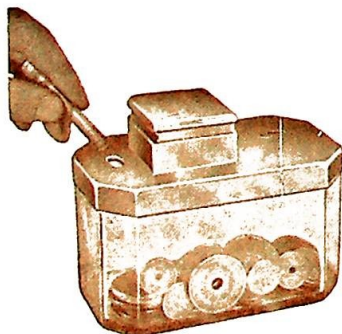

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & Co's

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Det fornemme
porselen
i flortynn
utførelse

FORM 2000

fra

Rosenhal

Merket som garanterer
kvaliteten.

Bli samlekunde!

Gralligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn ver-
dien av Deres innbo risikerer De å ikke
få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler